

Залеська Руслана

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

rpiwa123@ukr.net

ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ АКТУАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

The abstract is devoted to the deep individual's realizing of his/her social role gained in the society. It considers the definition of social responsibility and its connection with other factors. The individual's social responsibility was divided into two kinds: prospective and retrospective. The individual's inclusion in definite social relations inside the society is relevant.

Keywords: prospective and retrospective social responsibility, social relations.

Дослідження соціальної відповідальності в сучасному суспільстві дозволило ще глибше усвідомити, що на розвиток і ефективність перетворень суспільства неухильно впливає ступінь усвідомлення індивідом тієї соціальної ролі, яку він відіграє у соціумі. Відповідальність особистості проявляється у всіх сферах її життєдіяльності і виступає критерієм оцінки її взаємодії з соціумом, в основі якої є взаємопроникнення ціннісних орієнтацій особистості і системи соціальної відповідальності. Трансформація системи цінностей, викликана сучасними перетвореннями в суспільстві, тягне за собою зміни в сутнісному змісті соціальної відповідальності. Успіх у подоланні кризи системи цінностей, що характеризується широко-масштабним егоцентризмом, безпосередньо залежить від рівня сформованої соціальної відповідальності особистості.

Проблема соціальної відповідальності є об'єктом уваги вчених, які представляють різні галузі сучасного суспільствознавства. На сьогодні у порівнянні з минулим зросла єдність людства, існування якого диктує свої вимоги до особистості, певних соціальних груп, суспільства і держави. Різні перетворення з особливою гостротою зародили проблему соціальної відповідальності.

Соціальна відповідальність пов'язана зі специфікою соціальних відносин і виражає відношення між особистістю і суспільством з приводу реалізації суспільно значущих інтересів і цілей. Будучи елементом соціальної структури особистості, соціальна відповідальність має складну будову, в основі якої лежать як соціальні, так і психологічні моменти.

Вплив наслідків діяльності суб'єкта відповідальності дозволяє розділити соціальну відповідальність індивіда на перспективну та ретроспективну:

- перспективна соціальна відповідальність передбачає функціонування соціальної відповідальності при дотриманні прав і свобод членів соціуму, не обмежуючи власні інтереси індивіда.
- ретроспективна соціальна відповідальність виникає при недотриманні індивідом обов'язків і порушення прав і свобод інших членів соціуму, утиску їх інтересів у процесі роботи, що приводить до обмежень його власних прав і свобод з боку соціуму в цілях примусу вибрати способи реалізації своїх цілей, що не суперечать інтересам соціуму.

Отже, включеність особистості в конкретні суспільні відносини всередині соціуму, регульовані спеціалізованими нормами і правилами поведінки. Це дає нам можливість виділити види соціальної відповідальності, які виникають у всіх сферах життєдіяльності індивіда. Наприклад, такі, як: моральна відповідальність, політична відповідальність, юридична відповідальність тощо. Оскільки суб'єктом соціальної відповідальності виступає складна за своїми соціально-психологічними якостями особистість, що вибирає способи реалізації своїх цілей на підставі внутрішніх і зовнішніх чинників, включена в суспільне життя соціуму, що представляє сукупність суспільних відносин.